

UBND QUẬN HẢI AN
TRƯỜNG MẦM NON ĐÔNG HẢI 1

BẢN MÔ TẢ SÁNG KIẾN

**“ GIÁO DỤC KỸ NĂNG SỐNG CHO TRẺ 5-6 TUỔI THÔNG
QUA MỘT SỐ TÌNH HUỐNG TRONG CÁC HOẠT ĐỘNG”**

Tác giả : Đỗ Ngọc Anh

Trình độ chuyên môn: Đại học sư phạm

Chức vụ : Giáo viên.

Nơi công tác : Trường mầm non Đông Hải 1

Ngày 15 tháng 02 năm 2024

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

ĐƠN ĐỀ NGHỊ XÉT, CÔNG NHẬN SÁNG KIẾN

Năm 2024

Kính gửi: Hội đồng thẩm định sáng kiến quận Hải An

Họ và tên: Đỗ Ngọc Anh

Chức vụ, đơn vị công tác: Trường mầm non Đông Hải 1

Tên sáng kiến: ***“Giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi thông qua một số tình huống trong các hoạt động”***

Lĩnh vực áp dụng sáng kiến: Phát triển tình cảm- kỹ năng xã hội

1. Đơn vị áp dụng sáng kiến:

Tên đơn vị: Trường mầm non Đông Hải 1

Địa chỉ: 2/274 Bùi Thị Từ Nhiên- Phường Lưu- Hải An- Hải Phòng.

Điện thoại: 02253978233

I. Mô giải pháp đã biết:

Từ phương pháp giáo dục “Người giáo viên là trung tâm” thành phương pháp giáo dục “Lấy trẻ làm trung tâm”. Theo sự chỉ đạo của bộ, giáo viên đã áp dụng phương pháp giáo dục mới vào quá trình giảng dạy các môn học nói chung và môn khám phá khoa học nói riêng đã bước đầu thu được kết quả tốt đẹp.

Trước khi nghiên cứu đề tài “Giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi thông qua một số tình huống trong các hoạt động” tôi có tham khảo sáng kiến nghiên cứu về đề tài này:

- SKKN: “Làm thế nào để giáo dục kỹ năng sống cho trẻ mầm non” của cô giáo Phạm Ánh Dương - Trường mầm non Quảng Nam.

1. Ưu điểm của các giải pháp

- Giáo viên có thêm những kiến thức, kỹ năng sư phạm về dạy kỹ năng sống cho trẻ mẫu giáo.
- Trẻ biết thêm một số kỹ năng sống đơn giản trong cuộc sống
- Có sự phối kết hợp giữa gia đình và nhà trường. Phụ huynh nắm được một số kiến thức rèn kỹ năng sống cho trẻ.

2. Hạn chế của giải pháp

- Kỹ năng của sáng kiến trên đưa ra với những cụm từ rất trừu tượng khó hiểu đối với mỗi giáo viên.
- Những biện pháp cô đưa ra còn ôm đồm khiến khó đi sâu vào vấn đề cụ thể. Các biện pháp nhằm đề hình thành và phát triển giáo dục kỹ năng sống cho trẻ này chỉ mang tính tình huống, nhất thời không ổn định, không có hệ thống. Hầu hết giáo viên

mới chỉ đi vào giáo dục hành vi, chưa chú trọng tới giáo dục khía cạnh nhận thức và thái độ của trẻ. Có nghĩa là trẻ tự làm một việc gì đấy, nhưng chúng chưa ý thức được và chỉ “làm việc” khi nào cô giáo yêu cầu, nhắc nhở. Và cũng có một số giáo viên không kiên trì đợi trẻ làm mà còn làm luôn hộ trẻ.

- Một số ví dụ dạy kỹ năng sống cho trẻ cô đưa ra nhiều nhưng còn chung chung chưa cụ thể khiến giáo viên khó xác định được cách dạy kỹ năng sống cho trẻ.

II. Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến

II.1. Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến:

- Giải pháp 1: Thông qua tình huống trong nội dung các câu chuyện trong các chủ đề.

- Giải pháp 2: Tạo tình huống cụ thể đó là những tình huống bất trắc

- Giải pháp 3: Thông qua một số tình huống giáo dục trong các thời điểm hoạt động trong ngày (Đón trẻ, thể dục sáng, Hoạt động học, giờ hoạt động góc, hoạt động ngoài trời, giờ ăn, ngủ, hoạt động chiều, trả trẻ...)

- Giải pháp 4: Thông qua việc phối kết hợp với phụ huynh dạy trẻ sớm tự lập, dạy trẻ nhận biết những mối nguy hiểm xung quanh. Từ đó giáo dục kỹ năng sống cho trẻ.

II.2. Tính mới, tính sáng tạo:

***Tính mới:**

- Giáo viên biết kết hợp việc giáo dục trẻ những thói quen tốt về kỹ năng sống, trong môi trường lớp học mầm non hay mọi lúc mọi nơi, và phối kết hợp với phụ huynh của trẻ nhằm giáo dục cho trẻ có kỹ năng sống, kỹ năng tự phục vụ, chào hỏi, giao tiếp, ứng xử, biết cách xử lý những tình huống xảy ra trong cuộc sống.

- Đề tài nghiên cứu này đã giúp cho giáo viên có được những biện pháp, những tình huống cụ thể, những câu chuyện mới, sáng tạo dựa trên những kỹ năng sống cần cung cấp cho trẻ phù hợp với từng chủ đề trẻ đang học.

***Tính sáng tạo:**

- Trong năm học này, tôi nghiên cứu lựa chọn những tình huống bất trắc thường xảy ra đưa ra những tình huống cụ thể lồng ghép trong các hoạt động trong ngày để dạy trẻ có kỹ năng ứng biến khi gặp tình huống khó khăn, biết cách suy nghĩ và giải quyết.

- Giáo viên sáng tác, sưu tầm một số câu chuyện lồng vào đó các tình huống để giáo dục trẻ, giúp trẻ tiếp nhận một cách hứng thú, tự nguyện.

II.3. Hiệu quả, lợi ích thu được do áp dụng giải pháp

a. Hiệu quả kinh tế:

- Hệ thống những câu chuyện, những tình huống ... Những nội dung giáo dục trẻ kỹ năng sống trong các hoạt động hàng ngày do giáo viên sưu tầm sáng tạo đã được thẩm định mang lại hiệu quả cao thì sẽ trở thành hệ thống dữ liệu quý báu cho giáo viên mầm non cùng học tập, tham khảo và sử dụng trong trường lớp của mình.

b. Hiệu quả về mặt xã hội:

- Hình thành kỹ năng sống cho trẻ khi xử lý một số tình huống trong cuộc sống hàng ngày.

- Trẻ mạnh dạn, tự tin hơn.

- Nâng cao nhận thức của phụ huynh học sinh và cộng đồng về tầm quan trọng của giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi tạo tâm thế chuẩn bị bước vào tiểu học.

c. Giá trị làm lợi khác:

- Nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm của giáo viên, phụ huynh học sinh về việc giáo dục kỹ năng sống cho trẻ mẫu giáo lớn.

II.4. Khả năng nhân rộng:

- Giải pháp này đã được áp dụng tại trường mầm non Đông Hải 1 mang lại hiệu quả cao. Vì vậy có thể áp dụng ở tất cả các trường trong và ngoài quận. Từ đó tuyên truyền đến các ban ngành đoàn thể, đến các cộng đồng xã hội, đến đội ngũ giáo viên, phụ huynh học sinh cần giáo dục kỹ năng sống cho trẻ ngay từ đầu lứa tuổi đầu tiên của cuộc đời.

II.5. Phạm vi ảnh hưởng:

- Giáo viên có nhiều sáng tạo dựa rèn kỹ năng sống cho trẻ trong các hoạt động.

- Nâng cao nhận thức của phụ huynh trọng việc giáo dục kỹ năng sống cho trẻ trong cuộc sống hàng ngày

Hải Phòng, ngày 19 tháng 2 năm 2024

Người viết đơn

Đỗ Ngọc Anh

BẢN MÔ TẢ SÁNG KIẾN

I. Thông tin chung về sáng kiến

1. Tên sáng kiến: Một số biện pháp giáo dục trẻ 5-6 tuổi chấp hành luật lệ giao thông

2. Lĩnh vực áp dụng sáng kiến: Tất cả các hoạt động

3. Tác giả:

Họ và tên: Đỗ Ngọc Anh

Ngày/ tháng/ năm sinh : 13/01/1990

Chức vụ, đơn vị công tác: Giáo viên Trường mầm non Đông Hải 1

Điện thoại di động: 0965088004

4. Đơn vị áp dụng sáng kiến:

Tên đơn vị: Trường mầm non Đông Hải 1

Địa chỉ: 2/274 Bùi Thị Từ Nhiên - Phường Lưu- Hải An- Hải Phòng.

Điện thoại : 02253978233

II. Mô tả giải pháp đã biết

Từ phương pháp giáo dục “Người giáo viên là trung tâm” thành phương pháp giáo dục “Lấy trẻ làm trung tâm”. Theo sự chỉ đạo của bộ, giáo viên đã áp dụng phương pháp giáo dục mới vào quá trình giảng dạy các môn học nói chung và môn khám phá khoa học nói riêng đã bước đầu thu được kết quả tốt đẹp.

Trước khi nghiên cứu đề tài “Giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi thông qua một số tình huống trong các hoạt động”

Tôi có tham khảo sáng kiến của một số tác giả cũng có các đề tài nghiên cứu khoa học về việc thông qua giáo dục giúp trẻ mẫu giáo phát triển một số kỹ năng sống:

- SKKN “Làm thế nào để giáo dục kỹ năng sống cho trẻ Mầm non” của cô giáo Phạm Ánh Dương - Trường mầm non Quảng Nam

1. Ưu điểm của các giải pháp

- Giáo viên có thêm những kiến thức, kỹ năng sư phạm về dạy kỹ năng sống cho trẻ mẫu giáo.
- Trẻ biết thêm một số kỹ năng sống đơn giản trong cuộc sống
- Có sự phối kết hợp giữa gia đình và nhà trường. Phụ huynh nắm được một số kiến thức rèn kỹ năng sống cho trẻ.

2. Hạn chế của giải pháp

- Kỹ năng của sáng kiến trên đưa ra với những cụm từ rất trừu tượng khó hiểu đối với mỗi giáo viên.

- Những biện pháp cô đưa ra còn ôm đồm khiến khó đi sâu vào vấn đề cụ thể. Các biện pháp nhằm để hình thành và phát triển giáo dục kỹ năng sống cho trẻ này chỉ

mang tính tình hướng, nhất thời không ổn định, không có hệ thống. Hầu hết giáo viên mới chỉ đi vào giáo dục hành vi, chưa chú trọng tới giáo dục khía cạnh nhận thức và thái độ của trẻ. Có nghĩa là trẻ tự làm một việc gì đấy, nhưng chúng chưa ý thức được và chỉ “làm việc” khi nào cô giáo yêu cầu, nhắc nhở. Và cũng có một số giáo viên không kiên trì đợi trẻ làm mà còn làm luôn hộ trẻ.

- Một số ví dụ dạy kỹ năng sống cho trẻ cô đưa ra nhiều nhưng còn chung chung chưa cụ thể khiến giáo viên khó xác định được cách dạy kỹ năng sống cho trẻ.

III .1. Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến

“Giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi thông qua một số tình huống trong các hoạt động”

1. Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến

Giáo dục kỹ năng sống có vai trò quan trọng đối với cuộc sống của mỗi con người chúng ta nói chung và trẻ em nói riêng. Giáo dục kỹ năng sống cho trẻ ở lứa tuổi mầm non là hết sức cần thiết, các bé ở lứa tuổi này nhận thức cũng như hành động đều trong sáng như một tờ giấy trắng, khi gieo vào các em những gì thì nó sẽ hình thành thói quen sau này cho các em. Trong quá trình học tập lao động, giáo dục trong trường lớp mầm non, trong gia đình; giáo dục kỹ năng sống cho trẻ là việc làm rất quan trọng ảnh hưởng tới quá trình hình thành nhân cách cho trẻ đến tuổi trưởng thành.

Kỹ năng sống là những kỹ năng cần có cho hành vi lành mạnh cho phép trẻ đối mặt với những thách thức của cuộc sống hằng ngày. Dạy kỹ năng sống cho trẻ mầm non nhằm giúp trẻ có kinh nghiệm trong cuộc sống, biết được những điều nên làm và không nên làm.

Nội dung giáo dục kỹ năng sống cho trẻ em mầm non là hết sức đơn giản và gần gũi với trẻ. Những kỹ năng cơ bản đầu tiên của trẻ mầm non đó là: Sự hợp tác, tính tự tin, tự lập, tò mò và giao tiếp. Đối với trẻ mầm non chúng ta chỉ dạy trẻ nên và không nên. Những hành vi này sẽ được tích lũy trong quá trình hướng dẫn trực tiếp của cô giáo đối với trẻ. Từ đó sẽ hình thành thói quen cho trẻ và trẻ thực hiện lâu ngày sẽ trở thành kỹ năng.

Là giáo viên dạy lớp 5 tuổi, tôi nhận thấy: Một số giáo viên nói chung và bản thân tôi nói riêng còn gặp rất nhiều khó khăn trong tổ chức hoạt động giáo dục trẻ một số kỹ năng sống. Một mặt do chưa biết linh hoạt tổ chức phối kết hợp đa dạng hình thức giáo dục trẻ kỹ năng sống qua các hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ mọi lúc mọi nơi. Hay mặc dù đã rất cố gắng giáo dục kỹ năng sống cho trẻ thông qua những lời nói giáo dục trẻ suông khiến trẻ chưa tập trung vào hay có khi trẻ lơ là và giáo viên cũng cho qua. Bên cạnh đó còn một số giáo viên mẫu giáo rất tiết kiệm lời nói đối với trẻ trong quá trình giáo dục trẻ, hay có rất nhiều giáo viên trẻ mới vào nghề còn thiếu kinh nghiệm trong việc giáo dục kỹ năng sống cho trẻ.

Việc đưa giáo dục kỹ năng sống cho trẻ mầm non là một việc làm cần thiết. Nếu người lớn, mà nhất là giáo viên mầm non và phụ huynh trẻ sớm biết được khả năng của trẻ, tôn trọng những biểu hiện thể hiện tính cách kỹ năng sống, đi đôi với những biện pháp tác động đúng đắn thì sẽ tạo điều kiện phát triển kỹ năng sống của bản thân trẻ, hình thành những phẩm chất quý báu cần thiết cho trẻ trước ngưỡng cửa bước vào cuộc đời.

Với chương trình giáo dục mầm non, việc dạy trẻ tham gia các hoạt động lao động trong học tập vui chơi vẫn diễn ra thường xuyên hàng ngày tại sao mỗi giáo viên chúng ta không kết hợp việc giáo dục trẻ những thói quen tốt về kỹ năng sống, trong môi trường lớp học mầm non hay mọi lúc mọi nơi, phối kết hợp với phụ huynh của trẻ nhằm giáo dục cho trẻ có kỹ năng sống, biết cách xử lý những tình huống xảy ra trong cuộc sống. Phát triển các kỹ năng xã hội thông qua hoạt động nhóm, qua các trò chơi hàng ngày của trẻ, các câu chuyện kể giáo dục trẻ kỹ năng sống....

Bên cạnh đó hiện nay về việc dạy kỹ năng sống với phụ huynh họ cho rằng:

- Trẻ em mẫu giáo vẫn còn quá nhỏ để dạy kỹ năng sống cho trẻ
- Mỗi gia đình chỉ 1-2 con nên các gia đình quá nuông chiều con trẻ.
- Phụ huynh chưa có biện pháp đúng đắn để giáo dục hình thành kỹ năng sống cho con em mình.

Chính vì vậy tôi đã mạnh dạn nghiên cứu đề tài ***“Giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi thông qua một số tình huống trong các hoạt động”***

**** Giải pháp người nghiên cứu đưa ra:***

Giáo dục trẻ một số kỹ năng sống đơn giản mà cần thiết như: Kỹ năng tự phục vụ, kỹ năng chào hỏi, giao tiếp, linh hoạt xử lý một số tình huống bất trắc xảy ra ...thông qua một số hình thức như:

- + Thông qua hoạt động vui chơi (Những trò chơi đóng vai theo chủ đề).
- + Trong các nghi thức văn hóa (Văn hóa ăn uống, văn hóa chào hỏi)
- + Trong quá trình trẻ lao động (Nên giao việc cho trẻ lao động tự phục vụ)
- + Trong việc lồng ghép một số câu chuyện dạy kỹ năng sống ở các chủ đề.
- + Một số kỹ năng nơi công cộng, kỹ năng thoát nạn.

Thay cho việc chỉ giáo dục trẻ kỹ năng sống trong các giờ học hoặc bằng những lời nói giáo dục của cô để tăng hiệu quả hoạt động cho việc giáo dục trẻ 5-6 tuổi

**** Để đạt được những mục đích trên đưa ra người nghiên cứu đề tài đã đưa ra một số giải pháp như sau:***

1.1. Giải pháp 1: Thông qua tình huống trong nội dung các câu chuyện trong các chủ đề.

- Xuất phát từ đặc điểm tâm lý của trẻ mầm non là rất thích được nghe người lớn kể chuyện. Nội dung các câu chuyện thường để lại ấn tượng cho trẻ khó phai mờ. Chính vì vậy tôi đã lồng ghép một số câu chuyện theo từng chủ đề với các tình huống để giáo dục trẻ, giúp trẻ tiếp nhận một cách hứng thú, tự nguyện.

**** Ở chủ điểm “Trường mầm non”.***

- Với đặc điểm của trẻ mầm non hiếu động thích tìm tòi khám phá, ngoài việc giáo dục trẻ khi tham gia các hoạt động trẻ phải biết nhường nhịn bạn không tranh nhau xô ngã bạn, không tranh giành đồ chơi của nhau. Thì sân trường, các góc chơi cũng nhiều tình huống có thể gây nguy hiểm cho trẻ. Chính vì vậy, tôi đưa ra những tình huống để

dạy trẻ cách tham gia các hoạt động vui chơi an toàn trong trường, lớp, bằng cách đưa vào câu chuyện để trẻ rút ra bài học kinh nghiệm cho mình với câu chuyện.

“*Truyện món quà của cô giáo*” Qua câu chuyện tôi giúp trẻ rút ra bài học cho trẻ: Khi mắc lỗi phải biết nhận lỗi và phải biết nói lời xin lỗi.

- Có những tình huống bất trắc xảy ra không chỉ với trẻ mà đôi khi còn xảy ra với cả người lớn đó chính là nội dung câu chuyện: “*bạn mới*”

Với câu chuyện này tôi giáo dục trẻ: Phải biết nói lời xin lỗi khi mắc lỗi, biết yêu thương nhau, cảm thông cho hoàn cảnh của bạn, động viên bạn để cùng nhau tiến bộ.

* Với “*Chủ điểm giao thông*”

- Câu chuyện: “*Một chuyến về quê*”

Với nền kinh tế hiện nay, xe máy phương tiện đi lại của gia đình hàng ngày. Xong việc chấp hành luật lệ an toàn giao thông khi đi ô tô và xe máy đối với trẻ thường các bậc phụ huynh vẫn còn coi nhẹ chưa được thực hiện nghiêm túc. Qua câu chuyện này trẻ đã nhận thức được sự cần thiết của việc đội mũ bảo hiểm khi đi xe. Biết được nếu không thực hiện tốt thì có thể xảy ra rủi ro như thế nào. Từ đó tạo cho trẻ ý thức chấp hành luật lệ an toàn giao thông từ bé.

1.2. Giải pháp 2: *Tạo tình huống cụ thể đó là những tình huống bất trắc thường xảy ra giúp trẻ tìm cách giải quyết, ứng phó khi gặp tình huống xấu.*

Trong đề tài nghiên cứu này, tôi nghiên cứu lựa chọn những tình huống bất trắc thường xảy ra đưa ra những tình huống cụ thể để dạy trẻ có kỹ năng ứng biến khi gặp tình huống khó khăn, biết cách suy nghĩ và giải quyết.

- Tình huống 1: “*Khi bé bị lạc*”.

Với nội dung câu chuyện “*Chú vịt xám*” hoặc nội dung bài hát “*Đàn Vịt con*” nếu giáo viên chỉ dùng lời giáo dục trẻ: “*Khi đi công viên hoặc đến những nơi công cộng thì phải đi với bố mẹ, không được chạy lung tung để khỏi bị lạc*” chứ chưa dạy trẻ nếu chẳng may xảy ra sẽ phải xử lý như thế nào. Với cách giáo dục như vậy, kết quả đạt trên trẻ đạt hiệu quả chưa cao. Trẻ ghi nhớ một cách thụ động, và thường chóng quên vì trẻ không hiểu vấn đề chính của vấn đề là tại sao không nên làm như vậy và nếu xảy ra thì phải làm thế nào.

Do đó với đề tài này ngoài việc giáo dục trẻ như trên và vào giờ hoạt động chiều, tôi đã đưa ra tình huống “*Khi bé bị lạc mẹ trong siêu thị - bé sẽ làm gì? Cô đã cho trẻ suy nghĩ, mỗi trẻ đưa ra một cách giải quyết của riêng trẻ. Lắng nghe ý kiến của trẻ, cho trẻ suy nghĩ và trả lời theo ý kiến của mình, gợi mở cho trẻ bằng các câu hỏi: Theo con làm như vậy có được không? Tại sao? Sau đó, cô giúp trẻ rút ra phương án tối ưu nhất. Khi bị lạc mẹ, bé hãy bình tĩnh, không khóc và chạy lung tung mà hãy đứng yên tại chỗ chờ. Vì bố, mẹ sẽ quay lại chỗ đó để tìm bé. Hoặc bé có thể đến chỗ chú bảo vệ, cô bán hàng trong siêu thị ở gần chỗ đó để nhờ gọi điện thoại, hoặc thông báo lên loa để tìm bố mẹ... Tuyệt đối không đi theo người lạ dù người đó có hứa sẽ đưa về với bố mẹ. Vì có thể đó sẽ là kẻ xấu lợi dụng cơ hội đó bắt cóc hoặc làm hại bé.*

- Tình huống 2: “*Gặp kẻ xấu lợi dụng*”.

Với tình hình phức tạp trong xã hội hiện nay, nhiều tình huống bất trắc có thể xảy ra đối với trẻ như bị bắt cóc, xâm hại trẻ. Tôi đã đưa ra những tình huống để dạy trẻ như: “Nếu có người không quen biết cho bé quà bé nên làm như thế nào? Ở tình huống này, với lứa tuổi của trẻ trên thực tế trẻ rất thích khi được cho quà và sẽ không biết tại sao không được nhận. Khi trẻ thảo luận, tôi đưa ra những giả thiết, những tình huống xấu “Nếu đó là kẻ xấu thì sẽ rất nguy hiểm cho bé”. Tôi phân tích, giải thích cho trẻ và giúp trẻ có phương án giải quyết đó là: Tuyệt đối không nhận quà, ăn bánh kẹo của người lạ vì có thể bị người xấu tẩm thuốc mê và trúng mưu của kẻ xấu. Khi gặp trường hợp này bé nên nói “Cháu cảm ơn, nhưng bố mẹ cháu không cho nhận quà của người lạ”.

- Tình huống 3: “Có người lạ vào nhà”

Với chủ điểm “Gia đình”, ngoài việc giáo dục trẻ nhận biết và tránh những đồ dùng nguy hiểm như bàn là, phích nước, bếp đang đun. Tôi đưa tình huống trẻ biết tránh những mối nguy hiểm khác như: “Nếu con đang ở nhà một mình, có người đến gọi mở cửa con sẽ làm gì? Tôi cho trẻ nói suy nghĩ, cách giải quyết của mình. Trong khi thảo luận với trẻ tôi gợi mở: cũng có trường hợp kẻ xấu có thể gây hại cho bé hoặc lấy trộm đồ của gia đình cũng chính là người thu tiền điện, nước hoặc chính là người quen biết với bố mẹ bé để giúp trẻ suy đoán tìm cách giải quyết.

Từ đó cô giúp trẻ rút ra phương án tối ưu nhất trong trường hợp này: Tuyệt đối không mở cửa, kẻ cả đó có thể là người quen của bố mẹ, người thu tiền điện, nước. Nếu có người lớn ở trên gác chưa biết thì gọi xuống, còn nếu không có ai ở nhà thì hẹn họ nhắn lại gì hoặc tới đến gặp bố mẹ.

- Tình huống 4: “Có cháy nổ”

Hiện nay cháy nổ là hiểm họa luôn rình rập với tất cả mọi nhà. Chính vì vậy, với trẻ mẫu giáo tuy trẻ còn nhỏ tuổi song tôi nghĩ rằng cũng cần dạy cho trẻ một số kỹ năng ứng biến nếu chẳng may có điều đó xảy ra.

- Tình huống: “Nếu bé thấy có khói, hoặc cháy ở đâu đó bé sẽ phải làm thế nào?”. Qua tình huống này tôi dạy trẻ: Khi thấy có khói hoặc cháy ở đâu, trước hết bé phải chạy xa chỗ cháy, Hãy hét to để báo với người nhà và những người xung quang có thể nghe thấy. Nếu không có người ở nhà thì chạy báo cho hàng xóm. Tôi cho trẻ thực hành thử ngay tại lớp.

- Một số tình huống khác:

Trong cuộc sống sinh hoạt thường ngày, có rất nhiều tình huống bất trắc trẻ rất dễ gặp đối với trẻ như: Không tự ý xả nước ở vòi vì dễ xảy ra bỏng khi sử dụng bình nóng lạnh. Khi tắm bồn không nên tự ý xả nước mà cần để người lớn xả nước và giúp vào bồn. Không tự ý xả nước vì để phòng nước quá nhiều sẽ nguy hiểm, không nằm bồn tắm quá lâu..

Như vậy, từ những tình huống cụ thể mà rất dễ xảy ra đối với trẻ như trên, bằng cách cho trẻ thảo luận, yêu cầu trẻ suy nghĩ, vận dụng vốn hiểu biết của mình đã có để tìm cách giải quyết vấn đề. Thông qua đó cô giúp trẻ tìm ra phương án tối ưu nhất, đó cũng chính là kinh nghiệm sống vô cùng cần thiết đối với trẻ mà ta cần dạy trẻ. Thông qua hoạt động đó cũng giúp trẻ có sự tư duy lôgích, biết cách diễn đạt suy nghĩ của mình, và giúp trẻ có thêm kinh nghiệm trong cuộc sống.

1.3. Giải pháp 3: Thông qua một số tình huống giáo dục trong các thời điểm hoạt động trong ngày (Đón trẻ, thể dục sáng, Hoạt động học, giờ hoạt động góc, hoạt động ngoài trời, giờ ăn, ngủ, hoạt động chiều, trả trẻ...)

- Tôi tiến hành dạy một số kỹ năng sống cho trẻ trong các nghi thức văn hóa (Văn hóa ăn uống, văn hóa chào hỏi), hay trong quá trình giao việc cho trẻ lao động tự phục vụ. Thông qua các hoạt động trong ngày, quan sát hướng dẫn một số nội dung cho trẻ thực hành cụ thể như sau:

Các hoạt động trong ngày	Dạy trẻ kỹ năng sống	Nội dung cho trẻ thực hành	Địa điểm
1. Đón trẻ	- Dạy trẻ văn hóa chào hỏi	- Trẻ tự cất dép, cất đồ dùng cá nhân đúng nơi quy định, cất đồ chơi đúng nơi quy định sau khi chơi xong. - Dạy trẻ: Chào cô giáo- chào bố mẹ trước khi vào lớp, chào bạn khi gặp bạn. - Dạy trẻ chào người mới chưa gặp lần nào.	Lớp học
2. Hoạt động học	- Dạy trẻ văn hóa giao tiếp, ứng xử thông qua các tình huống	- Chú ý học bài, tự đặt ra các câu hỏi tình huống hỏi cô, giải quyết các tình huống cô đưa ra - Tích cực tích hợp một số bài dân ca, đồng dao cải biên vào bài dạy có nội dung giáo dục trẻ kỹ năng sống. - Ứng dụng công nghệ thông tin trong các bài dạy lồng ghép xem phim ảnh dạy kỹ năng sống cho trẻ.	Lớp học
3. Hoạt động ngoài trời	- Dạy trẻ văn hóa ý thức bảo vệ môi trường. - Nhận biết hoàn cảnh không an toàn	-Giữ gìn vệ sinh chung nơi công cộng, ngoài sân trường. - Vứt rác, thu dọn rác đúng nơi qui định - Không đi theo người lạ, tự xử lý một số tình huống có vấn đề (lạc đường, có người lạ đụng vào, bị bắt nạt)	Ngoài trời
4. Hoạt động vui chơi	- Dạy trẻ văn hóa hợp tác, giúp đỡ, chia sẻ thông qua nhóm chơi.	- Lựa chọn góc chơi, nội dung chơi, phân vai chơi và đưa ra quyết định chơi trò chơi - Giải quyết một số tình huống đơn giản xảy ra trong quá trình chơi - Lấy cất đồ dùng, đồ chơi đúng nơi qui định.	Lớp học

5. Vệ sinh, ăn uống, đi ngủ	- Dạy trẻ văn hóa vệ sinh tự phục vụ. - Dạy trẻ văn hóa chào mời, lịch sự khi ăn cơm.	- Thực hiện các kỹ năng vệ sinh cá nhân như: rửa mặt, rửa tay .. - Giúp cô một số việc: +Chuẩn bị bàn ghế ăn, chia thìa bát + Chuẩn bị giường ngủ, chăn chiếu, gối, - Tự biết lấy cơm khi hết và xúc cơm ăn. + Thu dọn và làm vệ sinh chỗ ăn ngủ gọn gàng sạch sẽ: Tự gấp chăn, chiếu, xếp gọn giắc giường sau khi ngủ dậy. - Biết chào mời trước khi ăn cơm. Biết mời khi có khách bước vào. Biết che miệng khi ho, ngáp. Biết nhặt cơm rơi vãi nêu cơm bị vãi.	Lớp học
6. Giờ sinh hoạt chiều	- Dạy kỹ năng sống cho trẻ theo chủ đề	- Kể chuyện cho trẻ nghe. Thông qua nội dung các câu chuyện trong chủ đề => Giáo dục trẻ kỹ năng sống	Lớp học
7. Giờ trả trẻ	- Dạy trẻ văn hóa tự phục vụ, văn hóa chào hỏi	- Tự mặc, cởi quần áo, đi giày, dép - Tự sửa soạn đồ dùng cá nhân trước khi về. - Lấy cất đồ dùng đúng nơi qui định - Chào bố mẹ, cô giáo trước khi ra về. - Phối kết hợp phụ huynh giáo dục trẻ kỹ năng sống	Lớp học

1.4. Giải pháp 4: *Thông qua việc phối kết hợp với phụ huynh dạy trẻ sớm tự lập, dạy trẻ nhận biết những mối nguy hiểm xung quanh. Từ đó giáo dục kỹ năng sống cho trẻ.*

- Bên cạnh việc dạy trẻ ở trường, tôi cũng chú trọng đến việc trao đổi với phụ huynh để cùng phối hợp dạy kỹ năng sống cho trẻ. Tuyên truyền cho phụ huynh hiểu không nên làm hộ con, phải dạy trẻ tính tự lập từ bé.

Hiện nay dạy kỹ năng sống cho trẻ đang là vấn đề được rất nhiều cha mẹ quan tâm. Nhiều cha mẹ vì quá yêu thương mà bao bọc, làm hết tất cả mọi việc cho trẻ mà không biết rằng điều đó vô tình dẫn đến việc trẻ thiếu hụt kỹ năng sống, không biết cách tự phục vụ bản thân. Họ đã áp đặt con phải làm gì, không được làm gì. Mỗi giáo viên chúng ta cần khéo léo tuyên truyền đến phụ huynh để họ hiểu rằng: Hãy cho con biết tại sao phải làm cái này. Để con nghe và làm theo thì trước hết chúng ta cần cho con biết tại sao chúng ta phải làm thế. Cha mẹ hãy bỏ qua những quy định tồn tại trước đó, tự đặt tình huống cùng bàn luận với trẻ, hãy để trẻ tự nói lên, tự viết ra những lý do vì sao phải làm thế. Khi đã hiểu, trẻ sẽ tự ra quyết định, tự viết nội quy, tự giác làm và tự giám sát. Trẻ làm không phải vì sợ mà vì đó là điều đúng, cần thiết.

- Tuyên truyền đến phụ huynh dạy trẻ cách sớm tự bảo vệ bản thân trẻ.

Trẻ càng được hướng dẫn sớm về cách tự vệ, nhận biết những mối nguy hiểm từ xung quanh và cách xử lý thì sẽ vững vàng vượt qua những thử thách trong mọi tình huống. Điều đó được chứng minh rõ ràng từ thực tế. Chính vì vậy, cách bảo vệ trẻ tốt nhất chính là dạy trẻ biết cách tự bảo vệ bản thân. Việc dạy trẻ những kỹ năng đó phải là một quá trình. Nhiều phụ huynh cho rằng con mình còn quá bé để hiểu được những điều đó cũng như nghĩ rằng trẻ mẫu giáo vẫn được sống trong sự bao bọc, bảo vệ tuyệt đối của bố mẹ. Nhưng trên thực tế, không phải lúc nào cha mẹ cũng ở bên con khi có tình huống xấu. Thời gian gần đây, có nhiều trẻ em bị lạm dụng, xâm hại. Mà thủ phạm lại chính là người thân quen như bạn bố mẹ, hàng xóm quen biết. Chính vì vậy, người lớn phải khéo léo, tế nhị kể cho con nghe những tình huống xấu có thể gây hại cho bé và giúp con biết cần xử lý như thế nào. Cô giáo phối hợp cùng phụ huynh khéo léo dạy trẻ cách giữ gìn và bảo vệ các cơ quan, bộ phận trên cơ thể mình. Giúp trẻ chủ động, cảnh giác với tình huống khi có người quan tâm thái quá đến cơ thể của trẻ.

Chính từ những suy nghĩ tìm cách xử lý ở các tình huống cụ thể đó giúp trẻ dần có kỹ năng suy đoán, biết áp dụng những kiến thức kinh nghiệm mình đã có để tìm cách giải quyết. Từ đó trẻ có thể vận dụng với những tình huống khác trong thực tế hàng ngày mà trẻ gặp. Dần hình thành cho trẻ những kinh nghiệm, những kỹ năng biết bảo vệ mình trong cuộc sống sau này.

Bên cạnh đó, phụ huynh phối hợp cùng cô giáo trong việc thống nhất phương pháp giáo dục trẻ:

- Tin tưởng vào trẻ và năng lực của trẻ.
- Tôn trọng ý kiến của trẻ, không áp đặt ý kiến của mình.
- Không nói dài và nói nhiều, không đưa lời giải đáp có sẵn mà hãy đưa câu hỏi để trẻ tự tìm tòi.
- Không vội vàng phê phán đúng - sai mà kiên trì giúp trẻ biết tranh luận và có thể đưa ra kết luận của mình.

III.2. Tính mới, tính sáng tạo:

***Tính mới:**

- Giáo viên biết kết hợp việc giáo dục trẻ những thói quen tốt về kỹ năng sống, trong môi trường lớp học mầm non hay mọi lúc mọi nơi, và phối kết hợp với phụ huynh của trẻ nhằm giáo dục cho trẻ có kỹ năng sống, kỹ năng tự phục vụ, chào hỏi, giao tiếp, ứng xử, biết cách xử lý những tình huống xảy ra trong cuộc sống.

- Đề tài nghiên cứu này đã giúp cho giáo viên có được những biện pháp, những tình huống cụ thể, những câu chuyện mới, sáng tạo dựa trên những kỹ năng sống cần cung cấp cho trẻ phù hợp với từng chủ đề trẻ đang học.

***Tính sáng tạo:**

- Trong năm học này, tôi nghiên cứu lựa chọn những tình huống bất trắc thường xảy ra đưa ra những tình huống cụ thể lồng ghép trong các hoạt động trong ngày để dạy trẻ có kỹ năng ứng biến khi gặp tình huống khó khăn, biết cách suy nghĩ và giải quyết.

- Giáo viên sáng tác, sưu tầm một số câu chuyện lồng vào đó các tình huống để giáo dục trẻ, giúp trẻ tiếp nhận một cách hứng thú, tự nguyện.

III.3. Phạm vi ảnh hưởng, khả năng áp dụng của sáng kiến

- Giải pháp này đã được áp dụng tại trường mầm non Đông Hải 1 mang lại hiệu quả cao. Vì vậy có thể áp dụng ở tất cả các trường trong và ngoài quận. Từ đó tuyên truyền đến các ban ngành đoàn thể, đến các cộng đồng xã hội, đến đội ngũ giáo viên, phụ huynh học sinh cần giáo dục kỹ năng sống cho trẻ ngay từ đầu lứa tuổi đầu tiên của cuộc đời.

III.4. Hiệu quả, lợi ích thu được từ sáng kiến

* Hiệu quả kinh tế

- Hệ thống những câu chuyện, những tình huống ... Những nội dung giáo dục trẻ kỹ năng sống trong các hoạt động hàng ngày do giáo viên sưu tầm sáng tạo đã được thẩm định mang lại hiệu quả cao thì sẽ trở thành hệ thống dữ liệu quý báu cho giáo viên mầm non cùng học tập, tham khảo và sử dụng trong trường lớp của mình.

* Hiệu quả về mặt xã hội

- Hình thành kỹ năng sống cho trẻ khi xử lý một số tình huống trong cuộc sống hàng ngày.

- Trẻ mạnh dạn, tự tin hơn.

- Nâng cao nhận thức của phụ huynh học sinh và cộng đồng về tầm quan trọng của giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi tạo tâm thế chuẩn bị bước vào tiểu học.

* Giá trị làm lợi khác.

- Nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm của giáo viên, phụ huynh học sinh về việc giáo dục kỹ năng sống cho trẻ mẫu giáo lớn.

Trên đây là một số kinh nghiệm trong việc nghiên cứu áp dụng: “Giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi thông qua một số tình huống trong các hoạt động”. Rất mong nhận được sự nhận xét, đánh giá và góp ý của các cấp lãnh đạo và các bạn đồng nghiệp.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

**CƠ QUAN ĐƠN VỊ
ÁP DỤNG SÁNG KIẾN**

Hải Phòng, ngày 19 tháng 2 năm 2024

Người viết đơn

Hà Đông Khoa học cấp
trưởng thành gia xếp loại: A
TRƯỜNG
MẦM NON
ĐÔNG HẢI
HIỆU TRƯỞNG
Trịnh Thị Hoàn

Anh

Đỗ Ngọc Anh

IV. PHỤ LỤC MINH HỌA CHO SÁNG KIẾN

Hình ảnh bé tự đi giày

Hình ảnh bé tự gấp quần áo

Hình ảnh bé rửa tay

Hình ảnh bé rửa mặt

Hình ảnh bé kê bàn

Hình ảnh bé trải thảm ngủ

Hình ảnh bé tự lấy ghế

Hình ảnh bé cùng cô chia đồ ăn

Hình ảnh bé tự lấy cơm ăn

Hình ảnh bé học kỹ năng xỏ dây giấy

Hình ảnh bé gấp quần áo ở nhà

Hình ảnh bé tự lấy, cất đồ cá nhân

